

Bilder: Stock.xchng

LÄR UT-projektet

– bättre läkemedelshantering för äldre

LÄR UT-projektet

– bättre läkemedelshantering för äldre

Denna broschyr sammanfattar projektet LÄR UT som handlar om bättre läkemedelshantering för äldre. Projektet omfattar både en utbildning för sjuksköterskor och omvårdnadspersonal inom kommunal hälso- och sjukvård och en utvärdering av läkemedelsbehandling.

PROJEKTET

Syfte

Syftet med projektet var att förbättra kvaliteten vad gäller de äldres läkemedelsbehandling.

Mål

- Att öka kompetensen om äldres läkemedelsanvändning.
- Att öka uppmärksamheten på läkemedelsrelaterade problem.
- Att förbättra utvärderingen av läkemedelsbehandling.

Bakgrund

Projektet startade januari 2006 och är ett samarbetsprojekt mellan Borås Stad, FoU Sjuhärad Välfärd och Primärvården Södra Älvsborg. Regeringens stimulansmedel har finansierat projektet som innehåller två delar, en utvecklingsdel och en utvärderingsdel.

Metod

LÄR UT-konceptet användes som metod.

Konceptets hörnstenar visar på faktorer som har betydelse för en bättre läkemedelshantering för äldre.

Sjuksköterskor blev handledare

Sjuksköterskor inom kommunal hälso- och sjukvård fick utbildning om äldre och läkemedel.

Utbildningen innebar fyra halvdagar med fokus på smärta, oro, sömn och demensproblem. Sjuksköterskorna blev handledare och med hjälp av bland annat LÄR UT-pärmen utbildade de omvårdnadspersonal.

För att förbättra utvärderingen av läkemedelsbehandling används en symtomskattning som har tagits fram i projektet, se följande uppslag.

LÄR-UT
Bättre läkemedelshantering
för äldre

Läkemedel, läkemedelsbehandling och läkemedelshantering

Äldre ska må bra

Redskap, teamarbete, utvärderingsverktyg

UTvärdering

Symtomskattningen som togs fram i projektet

SYM TOMSKATTNING

vid ordinationsändring, läkemedelsgenomgång / årskontroll för att inventera symtom och problem som kan vara läkemedelsrelaterade.

Skattningen utförd av:

- patient   närstående   omvårdnadspersonal
 sjuksköterska

namn:.....

Upplever Du / patienten problem med:

Patientdata	
Namn:	Personnummer:
Enhet:	Puls: datum:
Blodtryck sittande: datum :	Blodtryck stående: datum:
Vikt :	Antal falltillbud sista månaden:

Symtom	Nej	Ja	Nytt? Sedan när? Beskriv:	Skatta dina besvär med kryss på linjen
1. Aptit				Inga besvär alls Mycket stora besvär
2. Diarré				Inga besvär alls Mycket stora besvär
3. Förstoppning				Inga besvär alls Mycket stora besvär
4. Hosta				Inga besvär alls Mycket stora besvär
5. Illamående				Inga besvär alls Mycket stora besvär
6. Muntorrhet				Inga besvär alls Mycket stora besvär

Symtomskattningen gjord:

Datum .....klockslag.....

070823 LÄR - UT 2

V.g. vänd!

Patientdata

Namn:

Personnummer:

Upplever Du / patienten problem

Symtom	Nej	Ja	Nytt? Sedan när? Beskriv:	Skatta dina besvär med kryss på linjen
7. Sinnesstämning				Inga besvär alls Mycket stora besvär
8. Smärta				Inga besvär alls Mycket stora besvär
9. Sömn				Inga besvär alls Mycket stora besvär
10. Trötthet				Inga besvär alls Mycket stora besvär
11. Vattenkastning				Inga besvär alls Mycket stora besvär
12. Yrsel				Inga besvär alls Mycket stora besvär

13. Kommentär:

Symtomskattningen gjord:

Datum .....klockslag.....

070823 LÄR - UT 2

Genomförande

Över 1 600 omvårdnadspersonal och 223 sjuksköterskor/handledare har utbildats.

Nära 500 symtomskattningar har genomförts, främst på särskilda boenden inför förnyelse av recept/apodos.

Utvärderingen

FoU Sjuhärad har genomfört utvärderingen som bygger på fem olika enkäter som har besvarats av sammanlagt 784 deltagare i LÄR UT under 2007–2009. Frågeställningarna var:

- Förbättrade LÄR UT kunskapen om äldre och läkemedel hos vårdpersonal och används kunskapen i så fall?
- Hur upplever sjuksköterskorna sitt handledaruppdrag, det vill säga att utbilda omvårdnadspersonal?
- Har LÄR UT förbättrat utvärderingen av läkemedelsbehandling?
- Vilka erfarenheter har vårdpersonalen fått av LÄR UT-konceptet?

Resultat

Kunskapen om äldre och läkemedel ökade och används av de allra flesta (89–96 %) i vardagen. LÄR UT-projektet innebar en ökad kompetens om äldres läkemedelsanvändning och en ökad uppmärksamhet på läkemedelsrelaterade problem.

”Lära in – LÄR UT”

– sjuksköterskornas handledaruppdrag

Sjuksköterskorna svarar att man fått ökad kunskap, praktiska verktyg och möjligheter att utbilda omvårdnadspersonal.

Symtomskattning

- Symtomskattning används och bedöms av personalen vara till nytta för de äldre genom att problem/besvär som kan höra ihop med läkemedel uppmärksammas.
- Det är svårt att uttala sig om det har skett en förbättring av läkemedelsbehandlingen till följd av symtomskattningarna.
- Förändringar som uppmärksammats på arbetsplatserna efter projektet är att läkemedelsförändringar följs upp bättre, det förs fler diskussioner om läkemedlens nytta och ökad medvetenhet om att hantera läkemedel på rätt sätt.

Erfarenheter från projektet:

- att det behövs tid att genomföra/ implementera projekt.
- att det finns behov av kontinuerlig fortbildning om äldre och läkemedel för vårdpersonal.
- att stöd från verksamhetsledning är viktigt för att genomföra utbildningsinsatser och förändringar.
- att utbildningsmaterialet, LÄR UT-pärmen, var ett viktigt hjälpmedel som bör göras tillgängligt via Internet.
- att hemsjukvårdens sjuksköterskor och omvårdnadspersonal har förutsättningar att bli nyckelpersoner i arbetet med att öka kvaliteten vad gäller de äldres läkemedelsbehandling. Detta kan ske genom uppföljning vid förändrade läkemedelsordinationer, ökad uppmärksamhet vid läkemedelsrelaterade besvär/problem och en ökad kommunikation med läkare.

LÄR UT-projektet

– bättre läkemedelshantering för äldre

I den här broschyren sammanfattas slutrapporten om LÄR UT-projektet.

LÄR UT – Bättre läkemedelshantering för äldre. Beskrivning och utvärdering av ett utbildningskoncept för omvårdnadspersonal och sjuksköterskor inom kommunal hälso- och sjukvård.

Marie Elm, projektledare

Mer information

På projektets webbplatser hos Borås Stad och FoU Sjuhärad Vålfärd finns mer information om projektet. Där finns även symtomskattningen som har tagits fram i projektet, som en vägledning för hur vårdpersonal kan använda den.

Borås Stad: www.boras.se

Gå till Familj och omsorg/Funktionshinder/Medicinskt ansvarig sjuksköterska/Läkemedelshantering

FoU Sjuhärad Vålfärd: www.fousjuharadvalfard.se

LÄR UT-projektet har varit ett samverkansprojekt mellan Borås Stad, FoU Sjuhärad Vålfärd och Primärvården Södra Älvsborg, Borås-Bollebygd.

